

הערות במגילת אסתר (לפי חומש תורה תמימה, וכפי שקראו בביהמ"ד כ"ק אדמו"ר)

הקורא את המגילה ב'מבצעים' והוא כבר יצא ידי חובתו – יבקש מאחד המאזינים לברך, ואם לא – יברך בעצמו. והנוסח (בשני המקרים): כרגיל "על מקרא מגילה".

ואם הוא קורא רק לנשים – עדיף שתברך אחת המאזינות, ואם לא – יברך בעצמו, והנוסח (בין אם זו מאזינה בין אם זה הקורא): "לשמוע מגילה".
(ע"פ שבח המועדים)

א, א: וַיְהִי – היו"ד הראשונה בשבא-נח, ויש לקרוא VAYHI לא VAYEHI.

א, ו: גְּלִילִי – הטעם נסוג אחור ללמ"ד הראשון, וקוראים אותו במלעיל [=ההטעמה על הלמ"ד הראשון].

שם: עַל רֵצֶפֶת בַּהֲט־וְשֵׁשׁ – הצדי"ק בשבא-נע (בגלל המתג ברי"ש) והפ"א רפה. אם קוראים רֵצֶפֶת - משתנה המשמעות לגחלת!

מקור: כל מקום שנזכר בתנ"ך רצפה במשמעות זו היא רפה כמו "ויכרעו אפים ארצה על הרֵצֶפֶה" (דה"ב ז, ג) ורצפה בפ"א היא גחלת כמו "ובידו רֵצֶפֶה" (ישעי' ו, ו) - ראה קונקורדנצי' ערך רצפה.

א, יז: לְפָנָיו וְלֹא-בָאָה – זו הפעם היחידה במגילה ש"באה" במלעיל [=הטעם על הבי"ת], ופירושו "הגיעה", משא"כ בשאר מקומות כמו (ב, יד) בְּעָרֵב הִיא בָּאָה הוא במלרע [=הטעם על האל"ף] ופרושו "מגיעה" וצריך להיזהר בזה!

מקור: רש"י ויצא כט, ו ועוד.

ב, ה: וְשֵׁמוֹ מְרֻדְכִי – הדל"ת בשבא-נע ולא בחטף-קמץ (כמו שהדפיסו בהוצ' קורן מְרֻדְכִי) וכן בכולם.

ב, יב: כִּדְת הַנְּשִׁים – הדלי"ת בפתח לא בקמץ.

ב, יד: וְנִקְרְאָה בְּשֵׁם – הרי"ש בשבא-נע ולא בחטף קמץ.

ג, א: וַיִּנְשְׂאָהּ – השי"ן דגושה ובשבא נע. אחרת זה עלול להישמע וַיִּנְסְאָהּ.

ג, י (וכן ח, ב): אַתְּ טַבַּעְתּוֹ – העי"ן בשבא-נח לא בחטף-פתח.

ג, יב: וְנַחְתֶּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ – "ונחתם" בפתח ולא בקמץ.

ג, טו: וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן נְבוּכָדְנֶצַּר – "שושן" בפתח ולא בקמץ.

ד, ז: אֲשֶׁר אָמַר הָמָן לְשָׂקוֹל – "לשקול" בקטן ולא בתלישה-גדולה.

ד, ח: אֲשֶׁר נָתַן – התי"ו בפתח ולא בקמץ.

ד, יא: אַתְּ שָׂרְבֵיט הַזָּהָב וְחַיָּה – "וחיה" במלרע [=הטעם על היו"ד] ופירושו "והוא יחיה" ואם קוראים במלעיל [=על החי"ת] פירושו "והיא חיה".

ד, יב: וַיִּגְדֹּדוּ לְמַרְדֳּכָי – "למרדכי" בקמץ לא בפתח.

ד, יד: הַגָּעַת לַמַּלְכוּת – העי"ן בפתח (ולא בשבא כבשפה המדוברת: הַגָּעַת אלא צריך להשמיע הפתח).

ה, יד (וכן ז, ט): גְּבוּהַ חַמְשִׁים אַמָּה – ה"א גנובה ובמפיק, ויש לקרוא גְּבוּ-אָה (למרות שבעברית זה לא נשמע תיקני).

ו, יג: וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲכָמָיו – "ויאמרו" במלרע [=ההטעמה על הרי"ש] לא במלעיל.

ז, ג: תִּנְתֵּן לִי נַפְשִׁי בְּשִׂאֵלְתִּי – "תנתן" בקדמא "לי" במהפך, ולא "תנתן-לי" במהפך.

ז, ו: וְהָמָן נִבְעַת – העי"ן בפתח ולא בקמץ.

ז, ח: וְהָמָן נִפֵּל – "נפל" בקטן ולא ברביעי.

ז, ט: אֲשֶׁר עָשָׂה הָמָן – "אשר-עשה" בירח-בן-יומו [=נשמע בערך כמו שני מונחים צמודים] "המן" בקרני פרה [=פזר ותלישה גדולה].

ח, ח: כָּתַב אֲשֶׁר נִכְתָּב – "נכתב" בקמץ לא בפתח.

ח, טו: וְהָעִיר שׁוֹשָׁן צְהֵלָה וְשִׂמְחָה – "שׁוֹשָׁן" בְּקִמְצָא לֹא בִפְתַח. "צְהֵלָה" הַה"א בִּפְתַח וְלֹא בְּקִמְצָא (אַחֲרַת זֶה שִׁינוּי מִשְׁמְעוֹת), "וְשִׂמְחָה" בְּמַלְעִיל [=הִטְעָמָה עַל הַמ"ם].

ט, ג: מִנְשָׂאִים אֶת-הַיְהוּדִים – הַשִּׁי"ן דְּגוֹשָׁה וּבִשְׁבַּא נֶע. אַחֲרַת זֶה עֲלוּל לְהִשְׁמַע מִנְסִים.

ט, ה: מִפֶּת-חֶרֶב וְהָרֵג וְאַבְדֵן – יֵשׁ לְשִׁים לֵב לְקִרְוֹא "וְאַבְדֵן" בְּנִיקוּד הַנְּכוּן וּבְקִמְצָא גְדוּל [בְּהִבְרָה סְפָרְדִית: וְאַבְדֵן], לְהַבְדִּיל מִה"אבְדֵן" הַרְאִשׁוֹן בְּמַגִּילָה (לְעִיל ח, ו) בְּאַבְדֵן מוֹלְדֵתִי שֶׁהַנִּיקוּד שׁוֹנֵה וְהַקִּמְצָא – קִמְצָא גְדוּל [בְּהִבְרָה סְפָרְדִית: בְּאַבְדֵן]. – הַעִירֵנִי הַר" לִוֵי שִׁיקְבִיץ, מִיִּלְאַנֹּו.

ט, יד: וְהִנָּתַן דָּת בְּשׁוֹשָׁן – "וְתִנָּתַן" בְּסִגּוּל וּבְמַלְעִיל [=הִטְעָמָה עַל הַנו"ן].

ט, כב: וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ – הַה"א בְּשִׁבְאַ-נַח וְיֵשׁ לְקִרְוֹא נָה-פָּךְ.

ט, כז: אֶת-שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה – "אֶת-שְׁנֵי" בְּמַהֲפֵךְ, וְהַאֲל"ף בְּסִגּוּל לֹא בְּצִירִי.

ט, כט: אֶת-אַגְרַת הַפְּרִים – "אֶת-אַגְרַת" בְּדִרְגָּא, וְהַאֲל"ף בְּסִגּוּל לֹא בְּצִירִי.

מִנְהַגְנוּ: מְבַרְכִין "הַרְבֵּה אֶת רִיבְנו" הֵן בְּלִילָה וְהֵן בְּיוֹם וְדוּקָא בְּצִיבּוּר. (וְגַם עֶשֶׂר נָשִׁים נַחֲשׁוֹבוֹת צִיבּוּר לְעִנְיִן זֶה – פְּסָקִי תְּשׁוּבוֹת. וְיַחֲדִי יִכּוֹל לְאִמְרָה בְּלֹא שֵׁם וּמַלְכוּת – שְׁבַח הַמוֹעֲדִים).
וְלִכֵּן: הַקּוּרָא אֶת הַמַּגִּילָה ב'מְבַצְעִים' וְיֵשׁ יוֹתֵר מִעֲשָׂרָה גְבָרִים אוֹ נָשִׁים מֵעַל גִּיל מִצְוּוֹת, וְהוּא כְּבָר יֵצֵא יִד"ח – עֵדִיף שִׁיבְרַךְ אֶחָד הַשּׁוֹמְעִים (אוֹ אַחַת הַשּׁוֹמְעוֹת בְּצִיבּוּר שֶׁל נָשִׁים) גַּם אֶת הַבְּרָכָה הָאַחֲרוֹנָה. וְאִם הֵם לֹא יוֹדְעִים/וֹת – יִבְרַךְ אוֹתוֹ הַקּוּרָא בְּעִצְמוֹ.

לְקוּרָאִים בְּהִבְרָה סְפָרְדִית, שִׁימוּ לֵב: לְהִלֵּן הַתִּיבּוֹת בְּמַגִּילָה שִׁישׁ בְּהֵם קִמְצָא קֶטֶן (מְלַבֵּד תִּיבֵת כָּל, מְרַדְכִי)

[וּלְפַעְמַיִם קִמְצָא-גְדוּל מִשְׁנֵה אֶת הַמִּשְׁמְעוֹת, כְּגוֹן הַקּוּרָא שְׁשֵׁה חֲדָשִׁים בְּמִקּוּם חֲדָשִׁים]:

פָּרָק א: לְמַלְכוּ, בְּאַמְרָם (הַאֲל"ף), יִפִּיָּה (יּו"ד רְאִשׁוֹנָה).

פרק ב: הגלה, הגלתה, יבניה (הכ"ף), חרשים (החי"ת), באמנה.
פרק ג: כאמרם.
פרק ה: עשרו.
פרק ו: וישב (השי"ן).
פרק ח: ותקם (הקו"ף).
פרק ט: ושמועו.
פרק י: תקפו.

ס • ס

תיבות במגילה שיש בהם קרי וכתובי:

א, טז: מומכן – קוראים ממוכן.
ג, ד: באמרם – קוראים באמרם.
ד, ד: ותבואינה – קוראים ותבואינה.
ד, ח: ביהודיים – קוראים ביהודיים. וכן בכלם.
ח, יא: להרג ולאבד – קוראים להרג ולאבד ולאבד.
ח, יג: עתודים – קוראים עתידים.
ט, ב: לפניהם – קוראים ואיש לא – עמד לפניהם.
ט, יט: הפרוזים – קוראים הפרוזים.
ט, כז: קימו וקבל – קוראים וקבלו.
י, א: אחשרש – קוראים אחשורוש.

ס • ס

יישר כח להרה"ח הר' יעקב חיים יעקובוביץ' שי', מותיקי הבעלי קריאה פעה"ק צפת, שמכתביו נשאבו חלק ניכר מהערות אלו.

לעלוי נשמת אבי מורי הבעל-קורא הותיק הרה"ח ר' אליעזר ב"ר משה יעקב ז"ל, במלאת תשע שנים לפטירתו – יום ועש"ק פ' פרה, י"ט אדר ה'תש"ע, ומ"כ בחלקת חב"ד אשר בסמיכות לציון רבי פינחס בן יאיר, עיה"ק צפת ת"ו. ת.נ.צ.ב.ה.

בהצלחה ופורים שמח!

לקבלת "תשורה" ובה ההערות לקרה"ת וההפטרות דכל השנה במחיר 18 ש"ח (כולל
משלוח) – נא לכתוב ל: chbadmk@bezeqint.net